УДК 343.343.5

Ярослав Фокін,
аспірант кафедри кримінального процесу
та криміналістики Університету
державної фіскальної служби України

ОСОБЛИВОСТІ ОБШУКУ ПІД ЧАС ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ. УХИЛЕННЯ ВІД ПРОХОДЖЕННЯ ВІЙСЬКОВОЇ СТРОКОВОЇ СЛУЖБИ ТА МОБІЛІЗАЦІЇ

Розглянуто тактику проведення обшуку, визначену законодавством України. Здійснено загальну характеристику обшуку як слідчої (розшукової) дії, що спрямована на виявлення та фіксацію відомостей про обставини ухилення від призову на строкову військову службу і мобілізації. Запропоновано алгоритм дій при обшуку на початковому етапі розслідування цього злочину.

Ключові слова: *обшук, тактика проведення обшуку, мобілізація, ухилення від призову, призовник.*

Фокин Я.

Особенности обыска во время досудебного расследования уклонения от прохождения военной срочной службы и мобилизации

Рассмотрена тактика проведения обыска, определенная законодательством Украины. Приведена общая характеристика обыска как следственного (розыскного) действия, направленого на выявление и фиксацию сведений об обстоятельствах уклонения от призыва на срочную военную службу и мобилизацию. Предложен алгоритм действий при обыске на начальном этапе расследования этого преступления.

Ключевые слова: *обыск, тактика проведения обыска, мобилизация, уклонение от призыва, призывник.*

Fokin Y.

Peculiarities of the search during pre-trial investigation of evasion from avoidance of military service and mobilization

The article considers the tactics of the search, determined by the legislation of Ukraine. The general characterization of the search as an investigative (investigative) action aimed at identifying and recording information about circumstances evading the conscription for urgent military service and mobilization is given. The algorithm of actions at a search at the initial stage of investigation of this crime is offered.

Keywords: *search, search tactics, mobilization, evasion of conscription, conscript.*

Постановка проблеми. Враховуючи стабільно високий рівень кількості ухилень від проходження військової строкової служби та мобілізації (ст. 335 та 336 Кримінального кодексу (КК) України), питання методики розслідування злочинів цієї категорії набуває особливої актуальності, адже на тлі проходження в Україні антитерористичної операції збільшилася кількість даних кримінальних злочинів і вони порушують процес комплектування Збройних Сил України, а значить підривають їх боєготовність та обороноздатність країни. З огляду на нове кримінальне процесуальне законодавство, одним із засобів доказування на початковому етапі розслідування злочинів цієї категорії є організація і проведення обшуку, внаслідок якого можна отримати інформацію, що становить доказову базу в кримінальному провадженні.

Стан дослідження. Тактичні засади обшуку досліджувалися у працях таких провідних вітчизняних та зарубіжних вчених, як: В. П. Бахіна, Р. С. Бєлкіна, О. М. Васильєва, В. Г. Гончаренка, А. В. Дулова, В. О. Коновалової, М. В. Костицького, І. І. Котюка, В. А. Оровера, О. Р. Ратінова, М. В. Салтевського, М. Ф. Сокирана, М. П. Хайдукова, Ю. В. Чуфаровського, В. Ю. Шепітька та ін.

Ціль і завдання статті. Комплексний аналіз обшуку як слідчої (розшукової) дії, що забезпечує виявлення та фіксацію відомостей про обставини, які мають значення для розслідування ухилень від проходження строкової військової служби та мобілізації.

Виклад основного матеріалу. Криміналістичні проблеми проведення обшуку мають досить значний характер. Вивчивши вказане різноманіття, ми дійшли висновку, що найбільш значущими з них є питання співвідношення вимог кримінального процесуального законодавства та ефективності тактики проведення даної слідчої дії. Висловлена думка базується на тому, що розслідування кримінальних справ відбувається в суворих умовах реальності, яка часом провокує прийняття слідчим рішень і здійснення дій, що характеризуються двояко у відношенні до відповідно до букви закону. Подібні казуси повинні бути

© Ярослав Фокін, 2017

проаналізовані та запропоновано шляхи усунення законодавчих прогалин або невідповідностей тексту кримінального процесуального законодавства практичній діяльності правоохоронних органів.

Головною метою обшуку є виявлення та одержання документів і предметів, що мають значення для кримінальної справи. Так, А. Р. Ратінов конкретизує цю мету, зазначаючи, що при проведенні обшуку вирішують такі завдання: а) відшукання і вилучення речових та письмових доказів; б) виявлення винного й матеріалів, що полегшують його розшук; в) виявлення майна, що забезпечує відшкодування збитків і можливу конфіскацію, а також відібрання предметів, вилучених з обігу [1, с. 17].

М. О. Ларкін зазначає такі завдання обшуку: отримання нових доказів, перевірка наявних доказів, перевірка слідчих версій [2, с. 112].

Крім цього, з приводу моменту проведення обшуку Н. А. Селіванов і В. І. Теребилов слушно зазначають, що обшук повинен проводитися негайно, як тільки в цьому виникне необхідність і є для цього підстави. Зволікання з обшуком може призвести до безповоротної втрати цінних доказів, які можуть бути знищені або приховані зацікавленими особами [3, с. 230–231].

Так, ч. 1 ст. 234 КПК України говорить: «Обшук проводиться з метою виявлення та фіксації відомостей про обставини вчинення кримінального правопорушення, відшукання знаряддя кримінального правопорушення або майна, яке було здобуте у результаті його вчинення, а також встановлення місцезнаходження розшукуваних осіб» [4]. Відповідно проведення розглянутої слідчої дії без наявності зазначених фактичних підстав неможливе. Однак А. Н. Іванов і Е. С. Лапін вказують, що на сьогодні існують тактичні рекомендації, що закликають проводити обшук в приміщенні тоді, коли слідчому заздалегідь відомо, що в ньому не містяться об'єкти, що мають значення для розслідування кримінальної справи. При цьому слідчий має на меті «усипляння пильності» обшукуваних осіб, завчасно переховати шукані об'єкти. Надалі, зачекавши певний час, обшукувані особи, перебуваючи в омані, досить вільно поводяться з об'єктами, які цікавлять слідство. Саме в цей момент слідчому рекомендується провести повторний обшук [5]. З подібною позицією вищевказаних авторів ми не згодні.

Очікуваного ефекту можна досягти по-іншому. В ході допиту особи, яка володіє відомостями про місцезнаходження шуканих об'єктів, слідчий може повідомити, що знає про марність проведення обшуку, оскільки цікаві для слідства знаряддя злочину, предмети, документи і цінності, які можуть мати значення для кримінальної справи, напевно переховали. Ступінь переконливості наведеного доводу залежить від рівня творчих здібностей слідчого. При цьому обов'язковою супутньою умовою подібних дій слідчого є насправді нездійснення обшуку протягом якогось часу [6, с. 35].

Особливості проведення обшуку при розслідуванні ухилення від проходження військової служби та мобілізації виявляються насамперед залежно від способу вчинення злочину.

При підозрі симуляції захворювання з метою ухилення від проходження військової служби та мобілізації метою проведення обшуку має стати відшукання предметів і документів, що підтверджують або спростовують версію слідчого.

1. Насамперед обшук повинен бути проведений за місцем проживання підозрюваного і осіб, близьких йому (місце проживання батьків і т. д.). Якщо симуляція хвороби проводилася за допомогою медичних працівників, то обшук і виїмку (тимчасового доступу до документів) слід проводити за місцем їх проживання і роботи.

Обшук повинен бути спрямований на відшукання знаряддя злочину (якщо мають місце підозри про умисне заподіяння шкоди власному здоров'ю), лікарських засобів, які повинен приймати «ухильник» при наявності захворювання, яке приписує собі, медичних документів і т. д. Особливу увагу слід приділити так званим негативним обставинам. Наприклад, виявлення документів про активне відвідування підозрюваним спортивних занять, яке несумісне з нібито наявними у нього захворюванням. Відзначимо, що проведення обшуку при розслідуванні ухилення від проходження військової служби шляхом симуляції хвороби необхідно поєднувати із здійсненням виїмки (тимчасового доступу) медичних документів з медичних установ, на обліку яких складався або складається «ухильник», в які він звертався за медичною допомогою. Здійсненню обшуку має передувати проведення допиту «ухильника», близьких йому осіб та рідних. Відповідно до власної тактичної лінії, слідчий здатний варіювати час проведення зазначених слідчих дій і судово-медичної експертизи підозрюваного.

Як правило, в разі здійснення призовником злочинних задумів щодо ухилення від проходження військової служби, шукані об'єкти можуть перебувати в легкодоступних місцях і наявність схованок малоймовірна. Однак в кожному окремому випадку враховуються характеристики особистості підозрюваного. Залежно від ситуації, слідчий може використовувати стандартний набір тактичних прийомів («емоційний експеримент», спонукання до дії, переконання, демонстрація тактичних можливостей слідства і т. д.).

2. При підозрі про введення в оману щодо релігійних переконань, що дають підставу для проходження альтернативної (невійськової) служби, це передбачено ст. 2 Законом України «Про альтернативну (невійськову) службу» [7]. Встановленню істини у кримінальній справі може сприяти проведення особистого обшуку «ухильника», обшуку за місцем проживання підозрюваного, його родичів і близьких осіб. Ефективним є проведення обшуку в організаціях, про причетність до яких заявляє «ухильник».

Обшук повинен бути спрямований на відшукання предметів культу, літератури, аудіо-, відео-, цифрових носіїв, які свідчать про переконання або віросповідання призовника, документів, що підтверджують або спростовують національність, місце роботи підозрюваного. У тому випадку, якщо «ухильник» наполягає на своєму членстві в будь-якій організації і це може стати юридичним фактом, то обшук повинен проводитися за місцем знаходження даної організації. Особливу увагу слід приділити пакету документів, які свідчать про цілі та завдання даної організації.

Відмінною особливістю обшуку, що вироблена під час розслідування ухилення від проходження військової служби та мобілізації, вчинене даним способом, є те, що обов'язковим учасником слідчих дій повинен стати фахівець (філолог, психолог, історик, релігієзнавець, етнограф).

3. Якщо ухилення скоєно шляхом дачі неправомірної вигоди (хабара), то обшук слід проводити насамперед за місцем роботи та проживання передбачуваного одержувача, а також за місцем проживання передбачуваного «ухильника». Обшук повинен бути спрямований на відшукання предмета хабара, документів, які б свідчили про злочинне діяння (підтверджували законність обов'язку призовника щодо захисту Вітчизни, що передбачено ст. 1 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» [8]) і т. д. При проведенні обшуку слід тактично грамотно використовувати інформацію, отриману оперативним шляхом.

Обшук при розслідуванні ухилення від проходження військової служби, вчиненого шляхом дачі хабара, найімовірніше буде проходити в умовах конфліктної ситуації. Як показує практика, співучасниками даного злочину є посадові особи (співробітники військових комісаріатів, медичні працівники і т. д.), які систематично вимагають хабарі за незаконне ухилення від проходження військової служби. «Ухильники», що дали хабара, найчастіше вважають своє діяння цілком виправданим. Відповідно слідчому при підготовці до проведення обшуку необхідно враховувати особисті якості подібних осіб (цинізм, стійкість в запереченні провини, зумовлені моральною готовністю до викриття). Тому слідчому, хто вибирає тактичні прийоми проведення даних слідчих дій, слід звернути особливу увагу на потенціал використання демонстрації технічних можливостей слідства і спостереження за поведінкою підозрюваних.

4. При підозрі у вчиненні даного злочину шляхом підробки документів, місцями проведення обшуку і виїмки повинні стати місце проживання «ухильника» і можливих співучасників злочину, а також місце роботи зазначених осіб.

Визначення якості, рівня підробки і встановлення пристрою, за допомогою якого вона зроблена, тип документа, який зазнав зміни, дозволять слідчому визначитися з передбачуваними об'єктами, що підлягають відшуканню і (або) вилученню. У разі високого рівня підробки документів з використанням спеціальних засобів будуються версії щодо професійних навичок особи, яка вчинила вказане діяння. Це може бути сам «ухильник» (якщо дані про його особу свідчать про відповідний життєвий досвід), або інша особа (близькі, родичі, знайомі, що володіють будь-якими професійними знаннями, мають кримінальне минуле і т. д.) Відповідно до даних висновків, слідчий здатний планувати проведення обшуку у названих осіб.

Головною метою проведення розглянутих слідчих дій є відшукання і (або) вилучення предметів, здатних за своїми властивостями стати засобом підробки. Результати проведення техніко-криміналістичної експертизи документів повинні містити вказівку на дані властивості (найімовірніше розмір і зовнішній вигляд). Проте обшук може і повинен бути спрямований на отримання доказової інформації різного роду (крім знаряддя злочину це можуть бути предмети і документи, що підтверджують наявність умислу «ухильника» на вчинення злочину, негативні обставини).

Відповідно до версій слідчого щодо властивостей предмета, за допомогою якого здійснена підробка документа, він планує тактику проведення обшуку і прогнозує можливі місця їх приховування. Оскільки розглянутий спосіб ухилення від проходження військової служби можна умовно назвати активним, то найімовірніше здійснення зазначеної слідчої дії буде проходити в умовах конфліктної слідчої ситуації. Наприклад, в разі підробки документа друкарським способом обстеження приміщення переважно має знаходитись у досить об'ємній схованці або в прихованому приміщенні.

Як тактичні прийоми, використовувані при здійсненні обшуку під час розслідування ухилення від проходження строкової військової служби та мобілізації шляхом підробки документів за допомогою інших

осіб, можуть бути використані тактичні прийоми раціонального впливу, рекомендовані вище при розслідуванні даного злочину, вчиненого шляхом дачі хабара (неправомірної вигоди).

Якщо підробка документа здійснена «ухильником» самостійно, а її характеристики свідчать про відсутність відповідних навичок у підозрюваного, то обшук і виїмка будуть проводитися в умовах безконфліктної ситуації. В іншому випадку вважаємо ефективним використання тактичних прийомів емоційного впливу на обшукуваного (наприклад, переконання, вплив на позитивні якості особистості «ухильника»).

5. Якщо ухилення від проходження військової служби та мобілізації скоєно шляхом неявки за повісткою до військкомату, то проведення розглянутих слідчих дій має бути направлено на з'ясування місцезнаходження розшукуваної особи, а як наслідок підтвердження або спростування його винності у вчиненні злочину.

Місцезнаходження «ухильника» можна встановити за допомогою проведення обшуку за місцем його проживання, реєстрації, місця роботи. Також обшуку підлягають житлові та нежитлові приміщення, що знаходяться у віданні його родичів і близьких осіб. Інформацію про передбачуване місцезнаходження підозрюваного можна отримати за допомогою здійснення допитів обізнаних осіб, оглядів предметів і документів. Тимчасовий доступ до документів (виїмка) може проводитися в ріелторських фірмах, скориставшись послугами яких підозрюваний змінив місце проживання, оператора телефонного зв'язку, який надає послуги зв'язку «ухильнику» і його оточенню тощо.

При проведенні обшуку також можна виявити предмети і документи, що вказують не тільки на місце укриття «ухильника» (листи, відомості по міжміські переговори і т. д.), але і на винність його в скоєнні злочину.

Відшукання «ухильника» завжди протікає в умовах конфліктної слідчої ситуації. Він оголошується в розшук. Відповідно до цього, в числі учасників обшуку завжди повинні бути оперативні працівники. Ховаючись від працівників військових комісаріатів та правоохоронних органів, окремі особи, які вчиняють злочин, передбачений ст. 335 та 336 КК України, виявляють винахідливість. У момент проведення обшуку приміщень вони ховаються в льохах, підвалах, колодязях. До дослідження подібних об'єктів необхідно підходити більш ретельно.

Отже, особливості проведення обшуку при розслідуванні ухилення від проходження військової служби та мобілізації виявляються насамперед залежно від наведених вище способів вчинення злочину.

Висновок. Таким чином, важливе значення для ефективності розслідування ухилень від призову на строкову військову службу і мобілізацію має бути ретельна підготовка до проведення такої слідчої (розшукової) дії, як обшук, оскільки саме з його допомогою забезпечується виявлення та фіксація відомостей про обставини вчинення злочинів цього виду, які на початковому етапі розслідування не можна здобути з допомогою проведення інших процесуальних дій.

Вважаємо, що нам вдалось здійснити комплексний аналіз обшуку як слідчої (розшукової) дії та запропонувати алгоритм першочергових дій при обшуку на початковому етапі розслідування цих злочинів.

Список використаної літератури

1. *Ратинов А. Р. Обыск и выемка / А. Р. Ратинов –М. : Госюриздат, 1961. – 220 с.*
2. *Сабадаш В. П. Криміналістика: навч. посіб. / В. П. Сабадаш, М. О. Ларкін – К. : Центр учбов. літ-ри», 2013. – 228 с.*
3. *Первоначальные следственные действия / Н. А. Селиванов, В. И. Теребилов. – [2-е изд., испр. и доп.]. – М. : Юрид. лит., 1969. – 296 с.*
4. *Кримінальний процесуальний кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4651-17.*
5. *Іванов А. І. Проблеми процесуальної регламентації окремих слідчих дій криміналістичні аспекти / А. І. Іванов, Є. С. Лапін // Вісник криміналістики. – 2004. – Вип. 4. – Ст. 24.*
6. *Оровер В. А. Некоторые вопросы психологии обыска / В. А. Оровер / Вопросы борьбы с преступностью на современном этапе : сб. статей / редкол. : П.С. Дагель [и др.] – Владивосток, 1973. – С. 80–94.*
7. *«Про альтернативну (невійськову) службу»: Закон України від 12 грудня 1991 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1975-12.*
8. *«Про військовий обов'язок і військову службу»: Закон України від 25 березня 1992 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2232-12.*

References

1. *Ratynov, A. R. (1961). Obysk y vyemka [Search and seizure]. – Moskva : Hosiuryzdat [in Russian].*
2. *Sabadash, V. P. (2013). Kryminalistyka [Criminalistics]. Kyiv : Tsentr uchbovoi literatury [in Ukrainian].*
3. *Pervonachalnye sledstvennye deistvyia (1969). [Initial investigative actions]. Moskva : Yuryd. lyt [in Russian].*
4. *Kryminalnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy [The Criminal Procedural Code of Ukraine]. (n.d.). zakon.rada.gov.ua. Retrieved from http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4651-17 [in Ukrainian].*
5. *Ivanov, A. I., Lapin, Ye. S. (2004). Problemy protsesualnoi rehlamentatsii okremykh slidchykh dii kryminalistychni aspekty [Problems of procedural regulation of certain investigative actions criminalistic aspects]. Visnyk kryminalistyky – Journal of Criminology, 4, 24 [in Ukrainian].*
6. *Orover, V. A. (1973). Nekotorye voprosy psykholohyy obyska [Some questions of search psychology]. Voprosy borby s prestupnostiu na sovremennom etape – The issues of combating crime at the present stage. Vladyvostok. (80–94) [in Russian].*
7. *Zakon Ukrainy Pro alternatyvnu (neviiskovu) sluzhbu [The Law of Ukraine On Alternative (Non-Military) Service]. (1991, December 12). (n.d.). zakon.rada.gov.ua. Retrieved from zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1975-12 [in Ukrainian].*
8. *Zakon Ukrainy Pro viiskovyi oboviazok i viiskovu sluzhbu [Law of Ukraine On Military Duty and Military Service]. (1992, March 25). (n.d.). zakon.rada.gov.ua. Retrieved from http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2232-12 [in Ukrainian].*

Стаття надійшла до редакції 30.11.2017.

ISSN 2524-0129

Збірник наукових праць
Юридичного факультету
Тернопільського національного економічного
університету

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРАВОЗНАВСТВА

Випуск 4 (12)
2017

1. Теорія та історія держави і права. Історія політичних і правових вчень. Філософія права.
2. Конституційне право. Адміністративне право і процес. Фінансове право. Інформаційне право. Міжнародне право.
3. Цивільне право і цивільний процес. Сімейне право. Міжнародне приватне право. Господарське право. Господарсько-процесуальне право.
4. Кримінальне право та кримінологія. Кримінально-виконавче право. Кримінальний процес та криміналістика. Судова експертиза. Оперативно-розшукова діяльність. Судоустрій. Прокуратура та адвокатура.
5. Гість номера.

Тернопіль – ТНЕУ – 2017

Збірник наукових праць
Юридичного факультету
Тернопільського національного економічного університету
у співпраці з НДІ приватного права і підприємництва
імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України

Засноване у 2011 році
Виходить 4 рази на рік

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу інформації
КВ № 1784106691 від 17.03.2011р.

ISSN 2524-0129

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРАВОЗНАВСТВА

Випуск 4 (12)
2017

Включений до переліку фахових видань України з юридичних наук Наказом МОН України від 10.05.2017р. № 693 «Про затвердження рішень Атестаційної колегії Міністерства щодо діяльності спеціалізованих вчених рад від 27 квітня 2017 року»

Засновник та видавець Тернопільський національний економічний університет

Рекомендовано до друку Вченою радою Тернопільського національного економічного університету (протокол № 3 від 15.12.2017 р.)

Головний редактор

Гречанюк Сергій Костянтинович, доктор юридичних наук, доцент, завідувач кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права Тернопільського національного економічного університету

Заступник головного редактора

Калаур Іван Романович, завідувач кафедри цивільного права і процесу ТНЕУ, доктор юридичних наук, доцент

Редакційна колегія:

Крупчан Олександр Дмитрович, директор Інституту НДІ приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України, доктор юридичних наук, професор, академік НАПрН України.
Галянтич Микола Костянтинович, заступник директора з наукової роботи НДІ приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України, доктор юридичних наук, професор
Галай Андрій Олександрович, професор кафедри цивільного права і процесу ТНЕУ, доктор юридичних наук, доцент
Кіндюк Борис Володимирович, професор кафедри теорії та історії держави і права ТНЕУ, доктор юридичних наук, професор
Стефанчук Руслан Олексійович, Голова ГО «Ліга професорів права», доктор юридичних наук, професор, Член-кореспондент НАПрН України
Волошин Юрій Олексійович, завідувач відділу теорії та практики законотворчої діяльності Інституту законодавства Верховної Ради України, доктор юридичних наук, професор
Сердюк Павло Павлович, науковий співробітник науково-методичного забезпечення організації роботи та управління в органах прокуратури Національної академії прокуратури України, доктор юридичних наук, професор
Христинченко Надія Петрівна, професор кафедри економічної безпеки та фінансових розслідувань ТНЕУ, доктор юридичних наук, доцент
Банах Сергій Володимирович, декан юридичного факультету ТНЕУ, кандидат юридичних наук
Слома Валентина Миколаївна, заступник декана юридичного факультету ТНЕУ, кандидат юридичних наук, доцент
Кравчук Микола Володимирович, завідувач кафедри теорії та історії держави і права ТНЕУ, кандидат юридичних наук, доцент
Рогатинська Ніна Зіновіївна, завідувач кафедри кримінального права та процесу ТНЕУ, кандидат юридичних наук, доцент
Жукорська Ярина Михайлівна, доцент кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права, кандидат юридичних наук, доцент

Іноземні члени редакційної колегії :

Дзієга Анжей, декан факультету права, канонічного права та управління Люблінського католицького університету Іоанна Павла II, доктор юридичних наук, професор (Польща).
Межарос Петер, доцент кафедри цивільного та комерційного права Тарнавського університету, доктор юридичних наук (Словаччина).
Пірніор Петр, заступник декана факультету права та управління Сілезійського університету в Катовіцах, доктор юридичних наук, професор (Польща).
Флогаітіс Спірідон, директор Європейської організації публічного права (Греція), доктор юридичних наук, професор (Греція).
Цоль Фредерік, професор кафедри цивільного права Ягелонского университету, завідувач кафедри європейського і польського приватного права та порівняльного правознавства Оснабрюцького університету, доктор юридичних наук, професор (Польща).

Відповідальний за випуск Жукорська Ярина Михайлівна

Адреса редакції: 46400 м. Тернопіль, вул. Микулинецька, 46а
E-mail: zbirnyktneu@ukr.net
www.tneu.ua
www.app.tneu.edu.ua

ЗМІСТ

1. ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА. ІСТОРІЯ ПОЛІТИЧНИХ І ПРАВОВИХ ВЧЕНЬ. ФІЛОСОФІЯ ПРАВА

Верба Сніжана
Генеза правового забезпечення освітньої реформи в незалежній Україні 5
Грабовий Владислав
Кількісні показники норм юридичної відповідальності за злочини проти власності в КК УСРР 1922 р..... 9
Грубінко Андрій
Британська концепція зовнішньополітичного і безпекового виміру євроінтеграції в європейській політико-правовій думці 14
Кіндюк Борис
Місце та роль указів як підзаконних нормативно-правових актів в системі охорони природи 21
Кравчук Валентина, Сташків Надія
Повага до суду як один із принципів правової держави 27
Кравчук Микола
Військовий чинник державного будівництва України (1917–1921 рр.): історико-правовий аспект 34
Патлачук Олександр
Юридична техніка земельного кодексу УСРР 1922 р., Закону «Про ліси УСРР» 1923 р., Гірничого кодексу УСРР 1928 р..... 40
Подковенко Тетяна
Медіація: міжнародно-правові стандарти..... 47
Ухач Василь, Калаур Лідія
Становлення та генезис інституту опіки на українських землях в період IX–XVIII ст.: історико-правовий дискурс 55

2. КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО. АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС. ФІНАНСОВЕ ПРАВО. ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО. МІЖНАРОДНЕ ПРАВО

Гавриленко Олександр
Міжнародно-правове та внутрішньодержавне регулювання торговельної діяльності в Європі у XII–XIV ст.....61
Голота Наталя
Інформаційна політика в діяльності правоохоронних органів 68
Зливко Станіслав
Врахування питань безпеки в системі управлінських ризиків в діяльності керівника в системі виконання покарань 74
Коханчук Сергій
Окремі аспекти діяльності органів місцевого самоврядування та громадськості в зарубіжних країнах, спрямовані на забезпечення прав осіб з інвалідністю..... 80
Лихачов Нікіта
Процедура резолюції (вотуму) недовіри як форма парламентської відповідальності кабінету міністрів України..... 85
Лях Михайло
Зарубіжні моделі органів суддівського самоврядування..... 92
Навроцький Олексій
Теоретичні проблеми визначення адміністративної правоздатності дитини як самостійного елементу адміністративної правосуб'єктності дитини 97
Олійничук Олександра, Дрижак Наталія
Правові форми реалізації фіскальних і регулюючих ефектів акцизного оподаткування в Україні та ЄС 106
Росоляк Оксана, Дякович Ольга
Децентралізація публічної влади: європейський досвід та поступ України 112
Ростовська Катерина
Міжнародний досвід формування та реалізації антикорупційної політики в інших державах 118
Савранчук Людмила
Адміністративно-правові відносини у сфері обов'язкового страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів в Україні..... 123
Савранчук Сергій
Юридична відповідальність працівників спеціалізованої антикорупційної прокуратури України..... 128
Струкова Крістіна
Інформаційно-правове забезпечення системи безоплатної правової допомоги 133
Терехов Віталій
Міжнародний досвід взаємодії суб'єктів забезпечення муніципальної безпеки..... 139

Чорнописький Петро
Конституційна реформа як прояв конституційної інженерії на практиці окремої держави 145
Чудик Наталія
Участь адвоката в адміністративному процесі 153
Шевчук Оксана
Сутність страхування як інституту фінансового права 159
Шевчук Олександр
Механізми забезпечення контролю за дотриманням правил захисту персональних даних в ЄС 164
Шульга Євгеній
Роль та значення принципу верховенства права в адміністративно-деліктних відносинах 170

3. ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО І ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС. СІМЕЙНЕ ПРАВО. МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО. ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО. ГОСПОДАРСЬКО-ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО

Боднарчук Ігор, Удич Антон
Правове регулювання забезпечення прав дітей-інвалідів в Україні 176
Бутрин-Бока Наталія, Сніжана Дячук
Особливості фідуціарних правочинів в системі цивільного права України 180
Возняковська Крістіна
Захист прав кредиторів – суб'єктів господарювання у відносинах із неплатоспроможними банками: проблемні аспекти 184
Гнат Надія
Місце юридичних осіб публічного права у суб'єктному складі цивільних правовідносин 191
Дробчак Алла, Кравець Анастасія
Some problems of legal regulation of the institution of guardianship and tutelage in Ukraine 197
Зигрій Ольга, Мудрик Роман, Садівська Ганна
Перспективи розвитку ринку землі в Україні 202
Лукасевич-Крутник Ірина
Правове регулювання договірних відносин перевезення в Україні протягом XX століття 207
Микитин Віталій, Ірина Мариняк
Проблеми правового статусу земель водного фонду України 212
Паращук Лілія
Дотримання вимог принципу верховенства права в процесі створення та функціонування ОСББ – шлях до становлення інституту ефективного власника житла 216
Сампара Надія
Юридичні факти як підстави виникнення субсидіарних цивільно-правових зобов'язань 223
Ткаченко Олена
Правова охорона та розвиток рекреаційних природних територій України та країн Балтії (порівняльний аналіз) 230
Труфанова Юлія, Верба Тетяна
Національне законодавство у сфері нарахування заробітної плати 236
Фончко Володимир231
Місце інноваційного права в сучасній системі права 241
Цвігун Ірина
Особливості земельної ділянки як об'єкта іпотечних відносин: теоретичний та практичний аспекти 246

4. КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО ТА КРИМІНОЛОГІЯ. КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО. КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА КРИМІНАЛІСТИКА. СУДОВА ЕКСПЕРТИЗА. ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ. СУДОУСТРІЙ. ПРОКУРАТУРА ТА АДВОКАТУРА

Олійничук Роман
Проблеми розмежування групового порушення громадського порядку та захоплення державних або громадських будівель чи споруд 253
Пілюков Юрій
Система ідентифікаційних ознак почерку, можливості її удосконалення при проведенні почеркознавчої експертизи підписів 257
Прокопів Богдан
Психологічний аспект професійного відбору на службу в правоохоронні органи 263
Рогатинська Ніна
Встановлення об'єктивної істини як мета доказування 268
Фокін Ярослав
Особливості обшуку під час досудового розслідування. Ухилення від проходження військової строкової служби та мобілізації 272

5. ГІСТЬ НОМЕРА

Majewski Kamil
Legal nature of the proceedings and the decision to grant a scholarship for the PhD candidate in Polish law 277

Наукове періодичне видання

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРАВОЗНАВСТВА

Науковий журнал

Випуск 4 (12)
2017

Літературний редактор: *Оксана Катрусяк*
Комп'ютерне макетування: *Любов Верней*
Дизайн обкладинки: *Марія Одобецька*

Підписано до друку 19. 12. 2017 р.
Формат 60x84 $^{1}/_{8}$. Гарнітура Times.
Папір офсетний. Друк на дублікаторі.
Ум.-друк. арк. 32,6 Обл.-вид. арк. 36,4
Замовлення № Р014-04-17. Тираж 300 прим.

Адреса редакції:
46400 м. Тернопіль, вул. Микулинецька, 46а
тел. (0352) 26-06-36
www.tneu.ua
www.app.tneu.edu.ua
E-mail: zbirnyktneu@ukr.net

Видавець та виготовлювач:
Тернопільський національний економічний університет
вул. Львівська, 11, м. Тернопіль 46004

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців ДК № 3467 від 23.04.2009 р.

Віддруковано у видавничо-поліграфічному центрі «Економічна думка ТНЕУ»
вул. Бережанська, 2, м. Тернопіль 46004
тел. (0352) 47-58-72
E-mail: edition@tneu.edu.ua
www.app.tneu.edu.ua